

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Divisio privilegij in reale & personale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

lam resistentem privilegio, illa clausula foret inanis & nullius roboris, adeoque ut privilegium juri communi prævaleat, necesse erit adjungi clausulam derogatoriam: *Non obstante quacun- que lege in contrarium*, uti tradunt Suarez c. 14. n. 16. Palao n. 10. aliique.

17. Quam tamen doctrinam non improbabiliter limitari posse ad privilegia legem clausulatam tantum antecedentia, quippe quæ per talem clausulam revocata censentur, non autem ad consequentia, quippe quæ nullum aliàs effectum producerent, tenent Salmantic. cit. n. 9.

18. Quæres quintò. An ad valorem privilegii contra consuetudinem, vel legem particularem requiratur clausula derogans: *Non obstante quacun- que consuetudine, vel statuto in contrarium?*

Respondeo affirmativè. Quia Princeps non præsumitur leges particulares aut consuetudines scire. per c. 1. de conscri. in 6. unde requiritur expressa clausula significans voluntatem derogandi etiam consuetudini, vel statuto particulari. Ita Authores citati.

19. Quæres sextò. An aliquando scriptura sit necessaria ad valorem privilegii.

Respondeo. Etsi juxta superius dicta regulariter non sit necessaria scriptura ad valorem privilegii, siquidem iste dependet à voluntate

concedentis, quæ non minus vivâ voce, quam scripto potest innoscere; tamen ad quoddam gratias (potius quam privilegia) per specialem exceptionem scripturam esse necessariam, prout est facultas non residendi in beneficiis curam animarum habentibus; & facultas ingrediendi intra septa Monasterii Monialium: per Tridentinum Sess. 25. de Reform. c. 1. & c. 5. Palao p. 4. §. 1. ubi plura refert exempla ejusmodi gratiarum.

Dices. Ante expeditionem litterarum gratia censetur informis, ut colligitur ex Reg. Cancell. 25.: ergo, ut sit perfectum & consummatum privilegium, requirit scripturam.

Respondeo. Gratiam à Summo Pontifice concessam dici informem in ordine ad iudicium & forum externum, ubi deest ipsi perfectio sufficiens ad ferendum iudicium; non autem in ordine ad forum internum conscientia, ubi gratia vivâ voce concessa jam est perfecta & formata, ut jus impetranti acquirat. ex c. si probè de rescriptis 6. c. fin. de concess. præbend. in 6. Palao loco cit. n. 1. qui etiam observat, gratias ab aliis Principibus concessas non tantum in foro conscientia, sed etiam externo suffragari, si per testes sufficienter probentur, cum nullo jure cautum sit oppositum, uti tenet Mascardus de probat. conclus. 845. n. 11.

ARTICULUS II. Quotuplex sit privilegium?

SUMMARI A.

1. Exponitur divisio privilegii in reale, & personale.
2. Res, cui privilegium annectitur, alia corporea, alia incorporea.
3. Exempla privilegiorum realium.
4. Pleraque privilegia Regularium sunt realia.
5. In dubio unde discernendum, sine privilegium reale, vel personale?
6. Privilegium cause concessum in dubio habendum est pro reali.
7. Divisio privilegii in contra, vel ultra jus.
8. In gratiosum, & remuneratorium.
9. In perpetuum & temporale.
10. In affirmativum, & negativum.
11. In commune & singulare.
12. In favorabile & odiosum.
13. In scriptum, & non scriptum.
14. In privilegium pro foro conscientia tantum, & pro foro externo.
15. Licet aliquando privilegio dato pro foro penitentiali uti extra Sacramentum veniat Penitentia.
16. Quid sit privilegium ad instar?
17. Exponitur clausula *Mais proprii*.
18. Quando nam tollat vitium subreptionis?
19. Quid sit & operetur clausula ex certa scientia, & de plenitudine potestatis?
20. Exponitur clausula: *quatenus SS. Canonibus & Decretis, &c.*

§. I.

Divisio privilegii in reale & personale.

1. **M**ultæ sunt privilegiorum divisiones & species, quarum potiores hoc articulo exponi-

mus: & in primis divisionem privilegii in reale, & personale. ex c. privilegia. ff. de Regul. Juris. & c. mandata. de præsumpt. Nam licet omne privilegium personam respiciat, quippe quæ sola est ipsius capax: aliud tamen conferitur personæ ratione & intuitu ipsius individua personæ; aliud verò intuitu rei, quæ personæ annectitur, puta, loci, officii, dignitatis, alteriusve qualitatibus, &c. prius dicitur personale, posterius reale. Personale sequitur personam, & cum ea expirat. c. privilegium de R. I. in 6. Reale sequitur rem, & transit ad omnes, in quibus res invenitur. l. Imperatores. ff. de publicanis.

Porro res, cui privilegium annectitur, alia est corporea, ut Ecclesia, Monasterium, &c. Alia incorporea, ut Episcopatus, Doctoratus, Clericatus, Monachus, &c. Unde omne privilegium alicui communitati concessum est reale, & perpetuum. Reale, quia tametsi singula communitatis membra, & individua illius personæ privilegio gaudeant; ideo tamen gaudent, non quia sunt singulares personæ, sed quia sunt eadem qualitate totius communitatis; Perpetuum est; quia communitas & certum genus hominum in communi durat perpetuo, & fictione juris habetur quasi pro persona perpetua. l. proponatur 76. ff. de iudiciis. Suarez l. 8. c. 3. Pal. p. 2. §. 1.

Unde colliges primò, privilegium concessum filiis familias, ne mutuo; fœminis, ne fidejussione obligentur; privilegium militum in faciendis testamentis sine solemnitatibus; restitutionis in integrum concessum minorennibus Reipubl. causâ absentibus, esse privilegia realia, quia concessa

duntur ejusmodi personis quatenus affectis aliqua communi qualitate certi generis hominum perpetuo duraturi, Suarez, Haunold, cum communi.

4. Colliges secundò. Ferè omnia privilegia concessa Regularibus esse realia; quia conceduntur toti alicui Religioni, Provincia, Ecclesie, etiam si concedantur pro certis membris communitatis v. g. Confessariis, Concionatoribus, Lectoribus &c. nam & his conceduntur intuitu communitatis, & quatenus sunt membra ipsius, ideoque sunt perpetua, & transeunt de persona in personam. Bordon. tr. 2. relolut. 52. Salmanticenses l. c. n. 19.

5. Sed quid si dubitetur, utrum privilegium sit reale, an personale?

Respondeo: in primis attendendam esse formam verborum, quæ si dirigantur potius in officium, conditionem, & dignitatem personæ, erit reale; si verò ad individuum personam, ipsam nominando, erit privilegium personale; e. g. si in privilegio dicitur, Tibi Archiepiscopo Salisburgensis, Tibi Rectori Universitatis &c. erit signum realis privilegii. Si dicitur, Tibi Francisco, Joanni, &c. erit personale.

Secundò. Si significetur privilegium concedi ob speciales qualitates personæ, v. g. ob scientiam, prudentiam, sanctitatem, merita tua in mitterendis subsidiis &c. erit personale; si verò exprimitur perpetuitas, & propogatio in hæredes v. g. in perpetuum, vel materia concessa sit talis, quæ etiam Successoribus concedi solet, erit privilegium reale. Tertiò. Si neque ex his satis liqueat, attendendum est, an privilegium sit *adiosum*, quia nempe, vel juri communi, vel alterius tertii adversum, vel an sit *favorabile*, continens meram gratiam citra alterius præjudicium. Si primum, judicandum est esse personale, quia, quæ à jure exorbitant, non debent trahi in consequentiam, suntque strictioris interpretationis *c. odia 15. & que à jure 28. de R. I. in 6.* Si secundum, judicari debet esse reale, quia decet concessum à Principe beneficium esse mansurum. *c. 16. de R. I. in 6. & l. 3. ff. de Constit. Principum* dicitur, beneficium Principis quam plenissimè interpretari debere. Ita Sanchez, Suar. Palao cit. Engel l. 5. Tit. 33. n. 4. Salmanticenses n. 20.

6. Si privilegium in tali dubio foret in favorem Religionis, vel causæ piæ expeditum, tamen juri communi derogaretur, nihilominus habendum est pro privilegio reali, & latè interpretandum: quia summum jus est, quod pro Religione facit. *l. si persona. ff. de relig. & sumpt.* Si demum possidenti privilegium ut reale, oriatur dubium, sitne reale, an personale? merito poterit illud habere pro reali, eò quòd in dubio melior sit conditio possidentis. Salmanticens. ibidem n. 21.

§. II.

Exponuntur aliæ complures divisiones privilegii.

7. Communissima divisio privilegii est in privilegium *contra jus*, & *ultra, vel præter jus*. Contra jus, quo juri communi derogatur, est que proinde strictè interpretationis, ut exemptio à

decimis solvendis &c. Ultra jus, cujus actus vel materia non est quidem jure prohibita, sed tamen non nisi certis personis concessa, ut potestas dispensandi, absolvendi à reservatis &c.

Dividitur tertiò: in *gratiosum & remuneratorium*. Gratiosum est, quod etsi non excludat omnem respectum ad merita privilegiati, ceu causam impulsivam; datur tamen ex pura gratia, & non per modum præmii, vel satisfactionis pro obsequiis, aut meritis præstitis. Remuneratorium est, quod datur in compensationem pro meritis exhibitis, ideoque in sua concessione requirit specialem mentionem meritorum, e. g. *ob hæc & illa merita concedimus tibi præsens privilegium &c.* Quòd reducit altera divisio in privilegium *purum & conventionale*, illud sine, istud verò datur cum conditione, vel obligatione alicujus operis onerosi. Remuneratoria [qualia esse omnia privilegia Regularibus in communi concessa ex Summ. Pontif. Bullis ostendunt & docent Rodriq. qq. Reg. to. 1. q. 6. a. 6. Bordon. to. 2. relolut. 52. n. 25. Peyrinis to. 3. c. 4. n. 24. aliisque communiter] & maximè conventionalia sunt plerumque perpetua adinstar contractuum, & non nisi ex urgentissima causa bonum publicum concernente revocantur. Engel l. 5. Tit. 55. n. 5.

Ex his colligitur quarta divisio privilegii in *perpetuum & temporale*. Perpetuum est, quod ex vi concessionis, & rei cui conceditur, potens est perpetuo durare. Temporale, quod ex vi concessionis tempore limitato finitur: idque tripliciter fieri potest: primò ex parte concedentis, si nempe concedatur duntaxat pro ejus vita, vel pro alio tempore limitato, siquidem existentia & duratio privilegii à concedentis intentione dependet. Secundò ex parte privilegiati, si nempe concedatur soli personæ, cum qua extinguitur per *c. privilegia de R. I. in 6.* Tertiò ex parte ipsius privilegii, si detur sub tali conditione, quæ tractu temporis finitur, aut suapte naturâ nequit perpetuo durare, ut ex Haunoldo Magnif. P. Pettschacher cit. §. 2.

Quintò privilegium dividitur in *affirmativum & negativum*. Affirmativum est, quo conceditur facultas aliquid faciendi; negativum, quo conceditur facultas aliquid omittendi. Affirmativum potest ex se esse præter, vel contra jus; quippe & actio concessa per privilegium potest esse contra vel præter jus; contra, ut facultas die jejunii comedendi carnes; præter jus, ut facultas eligendi Confessarium &c. Negativum semper est contra jus vel certum, vel saltem dubium, quia aliàs per illud nihil concederetur, cum quilibet possit omittere, quæ agere non tenetur.

Sextò dividitur privilegium in *commune & singulare*. Commune est, quod directè & immediatè in bonum commune conceditur, ideoque per se primò pro aliqua communitate expeditur, tamen mediatè cedat in bonum singulorum, qui sunt membra illius communitatis, ut est privilegium fori concessum Clericis. Cui privilegio nemo particularis renuntiare potest. *c. si diligenti, de foro competent. c. si contingat de sentent. excommunicat.* Nemo quippe renuntiare potest, quod sibi directè non conceditur. Singulare est, quod